

1485 i 1560. «un paneret de *sarga* per tenir lo pa be-neyt» Montblanc (i quasi igual en el de StaColQ), «una cistelleta de *sarga* pintada», inv. de Cervera, 1789; *DAG* amb cita d'alguns poetes floralistes, i «vims blancs que serveixen per fer cistells», a Igualada; «*sarga*: herba, *salix Gallica*», *DTO* 1647 Jo ho vaig sentir a les Garrigues, Pobla de Cérvoles, 'arbut anàleg a la vimenera' (1936); a l'Urgellet vaig veure'l en els fondals de Cabó, com un arbust semblant al salze però molt menys arbori (1957); a Ribagorça («planta bona per fer coves, que els gitanos substitueixen de vegades pel *sanguell*», Jusseu, 1965), V. infra derivats en cat. occid. i P. Val.; però en aquest, del primitiu només tinc nota a la Tinença (*le sârges* partida i maset al Boixar, aquest uns 60 m per alt del fons del riu, IGC 48 x 41)

En cast., jo només havia trobat *sarga* des de Terreros (c. 1770), «especie de mimbres», però també figura en Vicente Burgos, que igual que Terreros és del NE. i escrivia c. 1490 (ed. Mettmann, 1971, 17.143, p. 339) A l'alt-arag. de la vall de Vio és «*salix amygdalina*» (Wilmes; Krüger, *BDC* xxiii, 53); i, segons Cejador, «*salix triandra*» a la Rioja i «*salix purpurea*» a Cuenca

Que vagi amb *sàlic* i amb el bearn. *saligue* sembla segur: i vindria per tant d'una variant d'aquell celtisme, *SALIKĀ, femenina com *salita* al costat de *salit* (supra), però l'explicació de la -r- no és clara. Tenint en compte que l'àrea del mot és pertot més o menys pròxima als Pirineus, és possible que, tot essent realment aquell celtisme, vagi ser transmès per l'ibèric o el basc, llengua que canvia regularment la -l- intervocàlica en -r-. I en efecte, és *zarika* 'salze' generalment en basc, si bé hi pren el sentit de «retama» a B-Nav; i allí i al Roncal hi ha *zarga* «zarzamora»: en aquest canvi de sentit pogué contribuir la influència del basc *zartzí/sasi* d'on prové el seu sinònim cast. ZARZA (DCEC)

DERIV: *Sarguera* [Lab 1840]; «vimeguera (*salix viminalis* i *salix micana*)», Ponts (Montanyà, *Top Méd*, 151); *Clot de les sargères* Castellar de la Ribera (1964); *salgéra* nom d'un arbre boscà, vall amunt de Benasc (1965) *Sargueta* «troncs de salanca» a Sopena (*Congr Ll Cat*, 428). Les cites de *sarguer* a *La Renaixensa* 1874, i de *sarguera* en Alex. de Riquer, donades pel *DAG* semblen correspondre al mateix significat; però en altres indrets trobem el mateix canvi botànic que hem justificat en basc: car el *DAG* dona *sarguessos* a StJoan Despí (on ell vivia, B. Llobr.) i *sarguessar* 'lloc de molts sarguessos'; i les cites de *sarguer* i *sarguerat*, -ada, que dona P. Briz, revelen aquesta acc. De la qual no dubto, puix que jo mateix vaig sentir *sarguessos* a les Hortes del delta del Llobregat (1932), com a nom d'una planta punxosa («en altres llocs *barsers*»).

Així és com ho trobo a l'Alt Aragó: *sarguera* «zarzamora, zarzarrosas» a Echo i Canal de Berdún, *sargéra* o *θargéra* id. a Ansó (Kuhn, *RLR* xi, 41; Rohlf, *ASNSL* clxvii, 250; Krüger, *Hochpyr.* A, 1, 52; als quals no aporta llum JHubschmid, *Pyr-w vorr Urs*, 62-63); «*sarguera*: zarzamora», MzCoarasa, glossari

d'*Añada 'n Echo* Però a Bielsa ja anoto *sargal* com un arbre veí de l'albar (1965).

Sargaire o *salgaire* 'fabricant de coves i altres objectes de sarga' Balaguer i Pla d'Urgell (segons *AlcM*); «trobem --- petites indústries de filadors, *sargaires* i cistellers ---» (que Lladonosa, *Cutat de Lleida*, 156, creu ja antigues) *Sargal Sargar* NL (Herbés, Maestr-Matarranya) *Saligar*; *saliguera*; *saliguera Sàlida* (Verd; diferent del *salze*, *DAG*), *salidar Salgada* registrat per Cavanilles (II, 328-331) no sé pas si s'ha de posar aquí o en l'article *SAL*: ho hauran de dir els botànics: la *salgada vera* és 'atriplex halimum' arbust de la classe heptandria (v) = fr. arroche halime, cast. armuelles orzaga, i l'*estepa en fulles de saladga* és el *cistus halimifolius* (classe icosandria, XII)

Recordem que el nom de *Sallagosa*, capital de l'Alta Cerdanya, que és *Salicosa* a l'Acte de la Seu (839), ve indiscutiblement de *SALICOSA* 'plena de salzes' (i si ho és!), tal com explicarem M-L. (*BDC* xi, 27) i jo (*E T C* I, 61), a desgrat dels frívols acudits de Guiter, i que no és impossible que també vingui de *SALICEM* el nom *Salisarre* doc. el 920 prop de Gerri (Abadal, *Comt d P i R*, 351) (*E T C* I, 139).

CPT paral·lel al cast. *salzumbre*: *Fraga salbimis* «salze» (*BDC* IV, 43).

CULTISMES: *Salicacies Salicals Salicària* [Texidor, *Fl. Farm.*, *DAG*; Lab.]. *Salicilic*, cpt. amb el gr. ὄλη 'fusta', perquè aquest àcid s'obté de la *salicina* [Lab.], extreta de l'escorça del salze, *salicilat*; *salicil Salol*. *Salicional* (add. de Fontserè al seu *DORT*).

A la mateixa família indoeuropea que *sàlic*, *sarga* i el ll. *SALIX*, pertanyen els noms d'arbre *salanca* i *salenca*. Indubtablement pre-romans tots dos, i sens dubte resultants, en dialectes indoeuropeus diferents, d'un tipus comú *SAL-N-KĀ*, amb la diferent solució dialectal de la *ŋ* vocàlica, que en uns llenguatges indoeuropeus donava *an* (o *ā > a*) i en altres donava *en* o *in*. Es tracta d'un homònim de *salanc*, -anca, que en el Ross. i Emp. designa un terreny salí o vorer de la mar, i que materialment té un ètimon igual (com he establert a *SAL*), encara que orientat en sentit semàntic ben diferent.

Com ja s'ha explicat allà, aquest *SAL-N-KĀ* 'salat' té totes les probabilitats de ser sorotàptic, en aquesta forma amb *an*. Tots dos resultats fonètics van existir en les llengües de la família cèltica: *en* en goidèlic, *an* en britònic (i potser tots dos en el cèltic continental). També ací, però, jo em sento més inclinat a atribuir al sorotàptic aquests noms d'arbre, almenys *salanca*, potser tots dos, car llur àrea (pirinenca i des de Cerdanya cap a l'O.) és dins el domini català la menys apropiada per trobar-hi celtismes, i és on apareixen romanalles sorotàptiques tan conspicues com *CARANT*.

En tot cas la formació *SAL-N-KĀ* no sols té una fesomia indoeuropea inequívoca, sinó que la possibilitat d'aquesta formació segons les arrels i la morfologia indoeuropea, em sembla assegurada. Com estableix Pok. (*IEW*, 879 83) el ll. germ. i cèlt. *SALIK*, com a nom d'arbre, no és més que un desenrotllament de l'arrel *SAL-*, que significa 'de color grisenc tèrbol', 'gris brut',